

TELEGRAFUL ROMANU.

Telgrafulu ese de döue ori pre septemana:
Duminică si Joia. — Prenumeratia se
face in Sabiu la espeditur'a soiei, pre afara la
s. r. poste cu bani gat'a prin seriori francate,
adresate către espeditura. Pretul prenumera-
tionei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 95.

ANULU XXIII.

Sabiu 30 Novembrie (12 Dec.) 1875.

tra celealte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. și
o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri
străine pre unu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratele se platesc pentru întâia óra
en 7 er. sînalu, pentru a döu'a óra en 5 1/2, er.
si pentru a trei' repetire en 3 1/2, er. v. a.

Revista politica.

Sabiu 29 Novembre 1875.

Unu telegramu sositu ieri din capital'a tierei, ni aduse scirea: ca die-t'a la propunerea comisiunei finanziare a respinsu in siedint'a de ieri propunerea deputatului Parteniu Cosm'a, publicata in numerulu din urma alu foiei nóstre, pentru a se votá — cā odinióra — unu feliu de subven-tiune gimnasiului nostru din Brasiovu. Ne döre, adencu ne döre a audí: ca dupa ce mai nainte se puse sub interdictu ajutoriulu votatu in cam'er'a Romaniei, — acum se déne-ga gimnasiului din Brasiovu si cea din urma conditiune de existintia. Ne döre acést'a cu atátu mai tare, pen-truca dupa acestea si dupa tóte altele, cāte privescu la scóele nóstre confe-siunali, cine sa mai fia in stare de a capacitá pre români, ca lucrurile nu mergu oblu spre a ni impedece cultur'a, döra chiaru si esistint'a natu-nala? Multe si mari persecutiuni a suferit poporul nostru secoli intregi, dara tenacitatea lui l'a mantuitu de-a pururea de perire; vomu suferí si acést'a lovitura cu firmitatea unui caractere de român. Voi inse bietu poporu român din Transilvani'a avi-satu la gimnasiulu din Brasiovu, aveti sa puneti bine dinariulu, ce döra ve mai remane dupa tóte sarcinele publice, cu cari contribuiti la teatre nationali, la conservatorie de musica si la scóle teatrali magiare; aveti sa rupeti cāte o bu-cata dinaintea copiiloru vostri flamendi, pen-truca acestu dinariu din urma, acést'a bu-cata scumpa va trebuí, adi-mâne, sale oferiti pentru sustinere a gimnasiu-lui din Brasiovu, déca cā romani nu vreti sa periti in intunecul ruditâtii.

Vâmile proibitive facu multa ru-more in Austr'a. Fabricantii de acolo au cautatu tóte mijlocele spre infren-narea concurrentiei din afara, pâna cându in fine li-a succesu a aduce cestiu-nea in senatulu imperialu. Ministru de com-merciu Clumecky a satisfacutu dorintie patr otiloru din Cislaitani'a si a abdisu cestiu-nea supletória cu Anglia si asiá fabricatele englese nu voru mai intrá cu usiurint'a de pâna acum in Austr'a.

Ungaria inca a abdisu Austriei cestiu-nea vamala, carea Ungaria numai atunci o va reinoí, déca se va invoí Austr'a a parasi urcarea tac-seloru vamali si déca Austr'a va platí Ungariei o parte din contribu-tiunea de consumu.

Cestiu-nea orientale apare pre orisontul politico din dí in dí mai marcata si in marime mai mare. Di-plomati'a se intereséza mai multu si mai seriosu cā ori cându de cestiu-nea acést'a. Dupa semnale diplomi-tie deslegarea nu va mai fi de-par-te. „Köln. Ztg.“ vorbiá in dile-le trecute de o intalnire a lui Thiers cu Gorciacoff. Dupa citat'a foia, Thiers si-a datu tóta silint'a a castigá pre Gorciacoff pentru parerile sele individuali despre deslegarea cestiu-nei ori-entului. La deslegare trebuie sa asiste Europ'a intréga pentru ca Europ'a intréga e interesata. Esecutorii des-legárei sa fia Russi'a si Austr'a; cea dintâiu pentru afinitatea poporului rusescu cu popórele slavice de pre peninsul'a balcanica, cea din urma pen-tru ca este cea mai de aprópe vecina. Diversitatea parerilor in privint'a deslegárei cestiu-nei orientale e mare pâna acum. Lumea oficiale tiene

strinsu la mijloce domole; ceea-lalta inse nu speréza decâtua dela o cura radicala o definitiva deslegare, cura conformu cărei turcii sa incete de a mai formá o putere mare in Europ'a.

Conventiunea comerciala cu Au-stro-Ungari'a.

Nimeni nu va puté negá, nici chiaru adversarii nostri atátu de multi deprinsi a-ne constată credintiele si a ne falseficá spusele, ca atátu in ca-mera, cátu si prim colónele „Trompe-tei“ noi amu combatutu din con-vigere si cu energie conventiunea co-merciala cu Austro-Ungari'a, menita — cum amu disu — a tradá nu numai interesele economice ale tierei, dara a deschide si usile emancipárei jidovilor, contr'a caror'a noi amu pur-tat din lénanu prunciei o lupta neimpacata, la care nici vomu renun-cia, decâtua de o data cu ultim'a nóstra resuflare.

Nutrimu o puternica credintia, ca interesele nóstre economice suntu atátu de straine de interesele austro-ungare, incâtua nu se potu satisface unele fâra o grava jignire a celor alalte. Nu se pote, cā din o conventia propusa de Austro-Ungari'a, noi sa tragemu foló-sele ce are sa traga ea; cāci nu de dragoste pentru noi Austro-Ungari'a ne propusese acea conventiune, dara pentru folosulu ei negresitu.

Cu tóte acestea conventi'a s'a votatu si noua nu ne remâne altu, decâtua sa dovedimu cu disele contrac-tantiloru nostri, drepturile ce amu avutu noi cându ne-amu opusu la acés-ta conventiune.

Amu aratatu la tempulu seu cu cata ardóre ni-se recomandá acést'a conventiune prin pres'a nemtiesca din Vien'a, tocmai pre cându discutiunile urmau asupr'a ei in corporile nóstre legiuítore. Ea ni se presintá pre atunci din partea acestei presse jidovite, cā unu actu de suprema dragoste alu Austro-Ungariei pentru noi, actu me-nitu a serví asiá dicendu numai inte-resele Romaniei. Dara amu respunsu inca pre atunci syrenei cu istoriculu proverbu: „Times danaos et donn'a ferentes!“

De atunci apoi si pâna adi amu pândit u cu nerabdare, sa vedem u acést'a conventiune supusa discutiuniei si in corporile legiuítore din Vien'a si Pest'a, cāci amu credintu si credem inca si adi, ca atitudinea, glasulu acestoru camere, de o potriva interesate de acést'a afacere, va fi cumpan'a cea mai esacta, pentru a mesurá meritulu si valórea acestei conventiuni, fatia cu noi.

Si eata ca tempulu ne-a satisfa-cutu asteptarea. Avemu in mâna dia-riulu „Hon“ din Pest'a, organulu ofi-ciosu alu guvernului ungurescu si in specialu alu d'ui ministru presi-dinte Tisza, cu dat'a dela 26 Nov-st. n., in care iéta ce gasim:

„Astadi la órele 5 dupa amédi, sectiunile camerei s'a intrunitu in siedintie, cā sa desbata conventiunile cu mai multe staturi, deduse pre bi-uroul camerei si de acele trimise in desbaterea sectiuniloru. Tóte aceste conventiuni s'a streceratu aprópe fâra discutiune. Singura numai con-venti'a comerciala cu Romani'a a pro-dusu óre-care lupta de opinioni in döua trei sectiuni. Discutiunea inse-ará pre calma, cā sa-i atribuimus vre-unu caracteru opositionalu seriosu.

Totu ce merita sa fia insemnatu este, ca in sectiunea a IV, din care facu parte si cátu-va membri din estrem'a stânga, punctul relativu la drepturile jidovilor din conventiune a produsu o violenta discutia, care — prin asocia-tiunea de idei — n'a lasatu neatinse nici drepturile jidovilor din Ungari'a.

Nu scim in ce consista detaliile acestei discutiuni, cāci fras'a din „Hon“ este cátu se pote de obscura.

Se vaita pentru noi jurnalulu „Hon“ in cele ce se voru fi vorbitu in privint'a jidoviloru cu acésta oca-siune? Séu se vaita de cele ce sufere astadi Ungari'a din neprevederile ei la pré marile generositati a loru, in privint'a jidoviloru? Ce scim in insa positivu, este ca patriotic'a curte din Iasi a retezatu dilele acestea iluziile ce-si voru fi facutu cátu-va jidovi si jidano-fili despre cele ce s'aru fi pututu trage prin acésta conventiune in favorulu visului de auru ce hranescu jidovii, ca voru puté vre odata sa se aclimateze, sa prindia radacini in pa-mântul sacru alu românului, adaptatu atâti'a secoli cu săngele românilor, versatu pentru religie si pentru na-tionalitate!

Totu in acelasi numeru alu dia-riului „Hon“ gâsimu si o revista pré interesanta, atátu pentru cifrele ce produce, cátu si pentru conclusiunile ce trage din ele. O reproducem in-estenso, lasendu-o sa-si faca singura efectulu:

„Döue concesiuni ni se ceru prin conventiunea comerciala cu Romani'a — dice „Hon“ — scutirea de vama a cerealeloru si reducerea tacsei va-male pentru vite. Prin ambele con-cessiuni aducem sacrificii pre de o parte Austriei pre de alt'a Romaniei, dara nici de cum astu-feliu de sacri-ficii, cari sa atace interesele nóstre. Nu negamu concurrent'a ce ne facu cereale straine, dara nu credem totu-odata, ca prin mantinerea tacse-loru vamale puse astadi in aplecare, aceea concurrentia sa se pote im-pedecá.

In ceea ce privesce relatiunile nóstre comerciale cu Romani'a, suntem in stare a produce datele cele mai positive, dupa insasi „Statistic'a Româna“ de pre anulu 1872, care probédia in modulu celu mai vederatu, ca monarchia nostra ocupa alu doilea locu in miscarea comerciala a Romaniei. Iéta esportulu Romaniei in di-sulu anu pentru monarchia nostra: vite in valóre de 29,447,655 si cereale in valóre de 51 lei; alte articole de consumatiune in valóre de 97,873 si fabricatiuni de 171,461 lei. Iéta acum si esportulu nostru de acést'a natura pentru Romani'a: articole de consu-matiune in valóre de 3,215,302, fabri-catiuni in valóre de 29,713,620, cere-ale in valóre de 3,034,554, si vite de 2,309,053 lei. Asiá dara esportulu Romaniei fatia cu noi ne arata, ce e dreptu, unu plusu de 47 milioane lei cereale si 27 milioane lei vite; dara nu mai putienu si esportulu nostru arata fatia cu Romani'a unu plusu de 29 milioane lei fabricatiuni si aprópe 3 1/2 milioane lei articole de consuma-tiune. Si fiindu-ca totalulu cerealeloru esportate de Romani'a este de 129 1/2 milioane si a viteloru de 33 1/2 milioane, iéra totalulu importárei fabricatiunilor de 69 1/2 milioane lei, apoi devine incontestabilu, ca esportatiunea de cereale a Romaniei in mare parte, iéra

acea de vite aprópe tóta se face pen-tru séu prin monarchia nostra, iéra im-portulu fabricatiunilor aprópe ju-metate se face dela noi. Esportatiu-nea de vite si cereale a Romaniei are dara o mare importantia comerciala pen-tru noi, cāci suntem pusii in po-siunie de a trage folose reale di-recte si indirekte dintr'ens'a. Si apoi cerealele nóstre din Transilvani'a suntu in stare a concurá cu cerealele române chiaru si in pietiele Romaniei, de óre-ce esportulu nostru de preste 3 milio-ne lei cereale negresitu se face din partile Transilvaniei marginise cu Ro-mani'a.

Este evidentu prin urmare, ca nici aceste singure döue concesiuni ce facem Romaniei, nu suntu nici pen-tru dens'a unu avantagiu, nici pentru noi unu desavantagiu asiá de mare, cum se pretinde a fi. Cu atátu mai insem-nate suntu inse avantajele ce ne ofera conditiunile prevediute prin conventie, relativu la esportatiunea fabricatiu-nilor nóstre; a ferului nostru brutu, a lemneleror de cladire, carbunilor de pamântu, zaharului, fainei, beutu-rilor spirituoze si minerale, peiloru rafinate, metasarie, postavuln, bumba-cului si altoriu lucruri ce constituiesc parte cea mai insemnata a esporta-tiunei nóstre pentru Romanîa; pre cându partea contractantu are nici unu beneficiu realu, afara de cele döue puncte atinse mai susu, cāci benefi-ciul ce aru fi sa-lu traga din espor-tatiunea unoru articole de natur'a celor insirate aci, devine cu totulu fictivu, prin impregiurarea, ca aseme-nea lucruri Romanîa nu esporta mai de locu.

„Din tóte aceste espuse consta-tam dara, ca ingrijirile ce nutrescu unii pesimisti fatia de acésta conventiune suntu nejustificate, de óre-ce nici unulu din punctele ei principale nu contine desavantage de vre-o insem-natate pentru noi, pre cându din contra cele mai multe din ele ne oferu avantaje mari si reale remâne numai sa scim profitu din ele.“ „Tr. C.“

Anglia si cestiu-nea orientalui.

Cetim in „les Débats“ dela 25 Novembre:

Nu patem sa ne saturâmu de a admirá, mai nu putem sa ne impe-decâmu de a nu rivnì la cinismulu celu raru cu care Anglia continua revolutiunea sea asupr'a cestiu-nei ori-entului. Vechi'a protectoare jurata si patentata a independintiei, a suvera-nitătiei si a integritătiei imperiului otomanu, este astadi cea mai infocata in a-i cere, in tóte dilele, desmem-brarea ei, si vomu asistá la acestu plinu de mirare spectacolu alu Rusiei pro-tegiandu pre marele turcu contr'a im-pacientiei englezilor. „Catastrof'a fi-nanciara“ a deschis ochii veciniloru nostri intr'unu modu miraculosu.

„Cum a pututu sa se schimbe au-rulu celu curatul intr'unu plumbu mur-daru?“ Eata singur'a cestiu-ne ce ei si adresáza; si acést'a a si devenit u adeverat'a cestiu-ne a orientului.

In tóte diminetile vedem dara pres'a englezescă revenindu cu atacu-riile ei, si nici odata aceia' cari, cā noi, au refusat in toti tempii sa créda in legend'a turcésca, n'au sfasiat-o cu atât'a violintia. Acést'a violintia este astu-feliu incâtua ea trece nu nu-mai preste tóte hotarele, dara chiaru

si preste tient'a la care aru voí sa a-junga.

Dupa ce au declaratu intr'unu modu categoric ca Turci'a nu este nici in stare nici in positiune de a stabili séu de a mentiene ordinea si pacea in provinciele sele resculate, englezii ceru acum cá aceste provincie sa fia imediatu, si fára vorba multa, ocupate militaresce de cáttra un'a din puteri, si ei insarcinéza cu acésta slujba pre Austri'a. Suntu de facutu óre-cari observatiuni asupr'a acestei propuneri somare si radicale.

Mai intâiu, scopulu Angliei este forte claru. Ei ii place mai bine cá acésta operatiune sa fia facuta de Austri'a decâtua de Rusi'a. Vecinic'a ei spaima, fia la Constantinopole, fia in Persi'a, séu in Asi'a centrala, séu in Indi'a, este naturalmente Rusi'a. Austri'a nu-i inspira nici de cum aceleasi temeri. Ea scie ca Austri'a n'are nici unu gandu asupr'a Asiei, si la trebuintia, ea s'ar u re-emná sa o véda luându in Turci'a, fia chiaru la Constantinopole, loculu pre care lu viséza mereu Rusi'a.

Dara este óre siguru lucru ca Austri'a, din parte-i va consimt'i sa se insarcinez cu acésta slujba si sa indeplinésc rolulu de gendarmeria europénă? Pentru ce in interesulu Angliei, s'ar duce ea sa-si compromita relatiunile sele cu puternic'a-i vecina Rusi'a? Acei'a cari au facutu pentru Anglia resbelulu Crimeei sciu ce basa sa puna pre recunoscint'a sea indata ce interesele sele nu mai suntu in jocu. De alta parte, trebuie sa-si dea cine-va séma si despre situatiunea interiéra a Austriei. Ací se recunóisce, in indemnurile Angliei, inspiratiunea germana, si nu trebuie sa ne surprinda cându vedem acésta politica propagata cu o pasiune subita si esagerata de cáttra principalulu organu alu gubernului prusianu in Anglia. (Timesulu).

De multu inca marea cancelariu germanu a disu ca centrulu de gravitate alu imperiului Austriei trebuie sa fia mutat dela Vien'a la Pest'a. Cele mai vechi provincii ale monarchiei austriace, acelea care suntu temeli'a si láganul, suntu inca provincii germane. Si scimu ca Prusi'a woesce se fia singura stapâna in Germani'a.

ECISIÓRA.

Unu nasu rosu.

Umoreasca de Hugo dupa „Osten.“
(Urmare.)

Intre astfelui de esclamári si conversári ajuanse la locuint'a sea, si posomorit si indispusu se puse in patu, cá sa dórma, dara nici aici nu putu aflá odihn'a indatinata, nasulu mare si rosu i reveniá continuu in visu, si a duratu multu pén'a a pututu inchide ochii, pare totusi c'a durmitu séu a visatu cu deosebire bine, câci zimbindu se radica din patu, se imbraca si — pléca iéra spre cas'a parintelui Rosiu. Deci suntemu indrepatitii a crede ca dlu Scurtu nu erá inca vindecatu de plinu de iubirea sea, ba, i si escusámu inamorarea, déca nu puté fi astfelui.

Abia fu observatu de ómenii preotului, si usi'a i se deschise cu multu mai larga cá de comunu. Aici fu invitatu se poftesca cátua de desu, si cându i va placé, cá amicu si cá comessanu, si, minunea minunilor a fostu, ca elu intr'adeveru si reveniá, si inca forte desu. Se parea, ca unu demonu lu trage óre-cum cu putere, de-si se parea ca nu-lu mai atragea nici unu magnetu mai multu. Visitele acestea involuntarie erau chiaru si pentru densulu o gacitóre nedeslegata. Elu semtiá o necessitate, cá sa se duca in cas'a preotului, prin urmare ce avea sa faca, mergea. Dupa ce sosiá ince ací si se aflá fatia in fatia cu Fanny, cu nasulu ei celu mare, lu cuprindeau sudori de

De acea totu ce impinge pre Austri'a spre orientu o desparte de Germani'a. Cu cátua Austri'a va absorbí in imperiulu seu populatumile slave, cu afátu provinciele germane, vedindu-se amerintiate in vechi'a loru suprematia, se voru intórce spre gramadirea dela nordu care le chiama si le intinde bratiele. Acest'a este unu periculu capitalu pentru Austri'a.

Mai este inca si o alta dificultate. Imperiulu Austriei este constituitu astadi pre principiulu dualismului; elu se numesc imperiulu austro-ungaru. Elementulu magiaru care balanséza elementulu germanu, are elu singuru lupte contr'a elementului slavu din imperiu; si cu cátua numerulu slavoru aru cresce, cu atâtua suprematia Ungariei aru fi amerintiata. De acea intempina cine-va in guvernulu austriac actualu, mai curendu rele de cătu bune dispositiuni in privint'a provincieloru turcescii resculate.

Póte sa-i fia totu un'a Angliei, care s'a facutu prusiana, cá provinciele germane din Austri'a sa se unescă cu marea confederatiune dela nordu; acésta este inse o afacere principala si de viétia pentru monarchia austriaca. Nu trebuie dar sa se créda ca espeditiunea militara ce puterile voru sa puna in spinarea Austriei este unu lucru asiá usioru si asiá simplu.

Ceea ce este lesne spre exemplu, si forte simplu, este resonamentulu englezilor, din indoitulu punctu de vedere alu politicei si alu moralei. Ei dicu: „Déca este vorb'a la adeca, apoi sa ne lepadámu de Turci'a, intempe-se ce o pofti cu integritatea imperiului otomanu. Unu singuru lucru ne interesează; liber'a nostra comunicatiune cu Indi'a. Dara noi avemu acum ceea ce n'avémua acum dóue dieci de ani pre tempulu resbelului Crimeei; avemu canalulu de Suez. Amu facutu este prea adeveratu, totu ceea ce amu pututu cá sa-i impedecámu esecutiunea, dara s'a gasit uunu francesu incapentinat care l'a facutu; sa ne luámu partea nostra, si mai cu séma sa luámu canalulu. Déca voru muscă din imperiulu otomanu, bucat'a nostra este alésa gat'a; punemu mán'a pre Egiptu.“

Acésta se dice si se scrie in tóte dilele in Anglia, sub tóte forme. Déca acésta morală politica intra in

codulu internatiunalu, nu vedem ce aru impedece desvoltarea si aplicarea ei si in alte părți. Pentru ce, spre exemplu, Franci'a nu aru dice ea: „Amu perduto döue din provinciele mele cele mai frumóse, si o despagubire nu mi-aru fi tocmai neplacuta. Fiindu ca fia-care 'si alege bucatic'a sea, Rusi'a Constantinopolul, Anglia Egiptulu, pentru ce nu amu luá si noi Belgia? Ea a voit u se dea noua, si amu recastigá cu ea ceea ce amu perduto, si aru fi cu atâtua mai agreabila acésta cucerire cu cátua Germani'a aru vedé in acésta intindere spre nordu parasirea ori-cărei pretenziuni spre estu.“

Si in adeveru, Prusi'a si-aru dice la rendulu ei: „Fiindu ca tóta lumea 'mi dà exemplu, séu mai bine, urmează pre alu meu, de ce n'asi face si eu cá tóta lumea? Rusi'a ia Constantinopolul, Anglia Egiptulu, Franci'a Belgia; noi n'avemu destule guri la mare si n'avemu colonii. Oland'a are totu ceea ce n'avemu noi; de multa vreme ne gandémua la acésta, eata ocasiunea, hai sa profitâmu.“

Si cu modulu acésta se va preface chart'a lumei si moral'a popórelor.

„Tr. C.“

Epistole dela tiéra.

Amice! Cându mai tóte curgula noi — la români — cu putinu interesu comunu, atunci e necesariu, sa legámua si la cele private — unde se pote — interesulu tuturor.

De acésta dorescu, cá unele din epistolele mele, sa le dai publicitatii. Facu acésta pentru resuflare, la o greutate ce amu la inim'a mea, si voiescu sa comunicu ideile pentru binele comunu nu numai cu tine, ci cu maimulti. Acele dóue espressiuni, cari le-amu auditu amendoi si altii, dela unu barbatu dintre cei principali: „ca cultur'a ce se dă adi românilor nu folosesc nimic'a“ si ca: „moral'a lipsesc“, le-au primitu audiulu meu, cá sunetul unor dóue bombe ce ieu din tunu. —

Mi s'a lipit u cuprinsulu sunetului de memoria incátua nu m'amu pututu nici pâna adi desparti de ele.

Amu cugetat multu la ele, amu cugetat la definitiunea culturei si moralei. M'amu intrebatu ce suntu

nu cunoscea anim'a sea, pre cându nu se ocupá decâtua numai cu punerea in regula a cărilor sele.

Tocm'a pre tempulu acésta i se oferí unu postu de primu commis la unu bancariu mare ce avea mai multe afaceri de schimburi (cambie) pentru care se recerea diligintia si perseverantia multa. „Ast'a me va vindecá de grelusii mei“, esclamă elu, „ast'a e pórta scapărei mele. Sa ne suimu la culmea norocului, in locu sa ne aruncámu in abisulu unei casatorii ridicule. Hotaritul, de astadi inainte voi remané in comptoarulu meu si nu voi mai pune peciorulu in cas'a preotului.“ Cu aceste propuneri dulci pe budie intórse spatele cáttra cetate, si se cam mai duse, cu voia séu fára de voia, — cáttra satulu parintelui Rosiu.

Mergendu spre satulu acésta, unde lu-atragea o patima irresistibila, stetea deoda 'n locu, se netedí cu mán'a drépta pe barba, dandu-si aerulu unui ganditoriu confundatul, incátua treectorii lu tieneau de unu poetu in doreri de nascere.

„Ce se facu?“ gandea elu. „De voiú luá in casatoria — pe acestu nasu fára sfersitu ce va vorbí cetatea de mine. Cu ce cuvinte muscatóre si cu ce fatia batjocorítore voru primi si criticá acestu nasu purpuriu, vrednicu de compatimitu, numitu: Fanny Rosiu?“

Astmodu semnalá fantasi'a egoistica venitoriulu dlu Scurtu. Déca bóreala, care lu mená inainte nul'aru fi trasu cu sine, si l'aru fi oprit u pe cale, elu

ele? Si mi-amu respunsu scurtu suntu mijlocele, cu cari potu sa se radice ómenii din ticalosia. Unde nu se ajunge acestu resultatu acolo lipsescu aceste mijloce.

Amu cugetat mai departe, amu ramuritu si amu esaminatu societatea in tóte părtile ei de desvoltare.

In urm'a acésta amu despartit u cultur'a: in popularia, sociale si politica.

La acéste döue din urma amu disu: Desgutatu, necajitu, cum se va fi expresu acelu barbatu, mai ca are dreptu, caci in unele părți, pare ca lipsescu cultur'a sociale, pare ca nu e morale.

Acésta e o causa, care m'a indemnă la corespondintia deschisa. Alta causa este, ca ea sa fia unu mijlocu cátua de micu, contr'a ventului puternicu, din a cărui vuetu resuna vocea: „Astadi e bine, ca audiendu, sa nu audi si vediendu sa nu vedi; sa te feresci de tóte adunările natuinali, de scrieri, ca suntu numai niscesiretii. Un'a se scrie alta se executa, un'a se dice si alta se face. Te intreba ómeni betrâni: spunem barbati nostri de caracteru, spunem pre cei nedescrisi negru? Pre cine sa audim si cui sa credem? Trebuie, ca amu ajunsu vremea, cá sa nu mai credem nimenu! De acésta la noi nu pote fi actiune pentru interesele comune, fiindca nu suntu barbati pentru ele. Eata dar, ca e consultu sa se retiena omulu dela ori-ce actiune, dela ori-ce adunare si dela ori-ce contribuire. Nu audi dta, ca ori-ce actiune nu e natuinala si ori-ce fondu se papa? Si barbati cari s'au ajutat la studii prin contribuiri natuinala suntu cei mai antinatiunali. Ei nu contribuesc. De acésta adi cine e cu minte 'si vede, de casciór'a sea, de trebsiór'a sea si de copilasii sei, pâna atunci pâna cându vomu fi crescuti pentru actiuni natuinali.“

Acele sonuri despre lipsa de fundamente la desvoltarea nôstra si aceste sonuri, cari ieu din vocea unor ómeni seriosi, impinge publiculu nostru romanescu la despretiul de sine, la disgust si la indiferentismu, la aceea, cáttra care 'si are elu óre-care inclinare adeca: la nepasare de interesele comune.

s'aru fi rentorsu a buna séma. Dara asiá ajușe acusi la asilulu numitu.

Amici'a, ce legá pre dlu Scurtu de famili'a parintelui, se prefacu din ce in ce intr'o confidintia netiermurita, din care se puté observá cu siguritate fitoriu ginere. Elu se tiené de casa; puté se fia in casa cátua de comodu fára genare. Insusirile lui particulare erau primite cu acea bunavointia cu care se imbratisá intrég'a lui persóna. In sér'a cându facu vedut'a mai dupa urma, dlu Scurtu, intr'adeveru a frapatu cu purtarea sea confusa. Intrandu a calcatu măti'a pre códa; cându se radicá dupa canapea, unde atipise tempu de o óra, in coltiulu, unde siediuse vediù nou'a pellaria a dlu parinte imbotita cum se cade. Teea voiá cu ori-ce pretiu sa o pregatescă densulu si puse pre mésa caldarusiu iéra pre focu can'a, si astfelui facu mai multe d'antórsele. Anim'a dsiorei se sbatea de bucuria, ea gandea in sine: Dieu acestu teneru de tréba si-a uitatu cu totulu de násulu meu!

Dara s'au insielatu in asta credintia copil'a tenera. Creerii bietului comptabilu, din contra, patimia din dì in dì totu mai multu. In diu'a urmatore percurse „Tagblatt“ulu cu multa atentiu si cauta anunciarile dora va aflá vre-unul pentru curatire de pete. Se si duse la unu curatitoriu de pete si-lu intrebă nu cumva are vre-unu medilociu, cá se scota pete vechi inradecinate.

„Pentru ce felu de pete, dlu

mórte. Cum s'a schimbatu intr'unu temdu asiá scurtu!... Elu conversá cu dens'a fára sfíela, o ascultá fára nici unu interesu, pe sofa se 'ntindea incóce si 'ncolo si se facea comodu intr'unu coltiu. Déca i se serviá tee'a, in confusi'a sea, mancá singuru intrég'a piramid'a de strujele de pâne; in astfelui de momente 'si dicea neconsolabil'a fáta: „o, elu nu me mai iubesc.“ — Totu atunci dlu Scurtu gandea altu ce-va: „sa me iá mam'a padurei, de pricepu eu, ce se intempla cu mine. Judecandu dupa neliniștea ce me cuprinde atâtua de desu, inca totu trebue sa fiu amoresatu; inse numai in orasius me semtu neliniștitu, ací lângă Fanny, suntu asiá de linisitutu si rece cá ap'a unui micu periuasiu. De e inse sa fiu amoresatu atunci la totu casulu nu suntu amoresatu in Fanny. Nu dóra ca asiu ascultá cu mai putinu placere conversarea ei, cá de alta data, séu ca dórta mi s'aru parea mai putinu intelepta ori virtuósa, nu, singuru numai astu nasu rosu blastematu, lu vedu totu-déun'a inaintea ochilor, de si acum lu conserva binisoru impachetatu. Nasulu acest'a alu naibei me respinge si me tiene intr'o departare respectabila. Dieu, dar' nici nu vréu sa gandescu mai multu la nenocicit'a Fanny.“

Si sosindu acasa facendu astfelui de consideratiuni intielepte, cugetă singuru numai la Fanny. In odaia gandea la ea, in patu gandea la ea, trézu si in somnu totu la ea gandea. Teneru nefericitu! Astfelui de vifore

Scopulu — dara, acestorul epistolă deschisă este atențiunea, să nu lasăm sa ne coplesescă atâtă reulă insusi, cătă si indiferentismul său nepasarea; se comunicămu ideile, că sa nu devină molipsiti cei chiamati si pre putienii nostri barbati cu zelul și jertfitorii.

Ce e dreptu, ca eu apa rece inca sa nu ne imbatămu, dara nici eu diplomacia si eu amagiri sa nu umblăm, pentru ca poporul nostru nu ne pote intielege si ne parasescă.

E adeverat — ca după cătu amu vediutu, amu auditu si după cătu pricetu eu — cultur'a nōstra sociale si politica nu o presentămu poporului nostru in modulu in care o pote elu cunoscă si stimă. Moral'a inca lipsescă in unele locuri si pare, ca se lucra cu organizatiune, cu intentiune, că sa se derime acăstă. Este caus'a, spiritul tempului său luptă de a ajunge fără sudore la materialismu si petreceri său ea moral'a de adi nu e bine inradacinata, nu sciu. Destulu este, ca vedem si vinu dovedi de susu si mai de josu, cari constatăză acestea.

Eata pentru ce diu ómenii seriosi. Ne amu desgustat!

Directiunea vietii sociali s'au unitu cu a politicei cu a diplomatiei si ea este: sireti'a, amagirea, seducerea a-deca unele se vorbesci se scrii si altele se faci.

Din acăsta causa incredere pare ca nu o mai afli intre ómeni, progresul nostru inca e confus si in adeveru aru fi bine se aretămu in ceea ce amu inaintat si in ceea ce nu.

De acăstă credu, ca n'aru fi reu sa cercetămu pre unde ne abatemu din cursul vietiei. Eu mi amu propus sa descriu prin aceste epistole vieti'a sociale romanescă de adi — in putiene cavită — in asemeneare cu cea mai nainte de anul 1848 că sa ne oglindămu incătu-va.

Asemenea vieti'a religionaria, bisericăsca, morale; vieti'a constituționale; vieti'a scientifică literaria; vieti'a progresiva a poporului nostru si vieti'a in distractii si petreceri.

Voin dice ce-va despre avereia naționale, despre fonduri si fundatiuni; voi face unele amintiri la crescere si educatiune in casa si la scola romana.

In urma voiu aminti ce-va si despre factorii, cari au contribuitu si contribuescă la vieti'a sociale: despre preoti, dascali, profesori, advocati, jude, notari si dijurnalisti de adi si cei mai de inainte: despre junimea si studentii nostri dela gimnasi si universităti; despre vieti'a casnică. In urma despre limb'a romana in scrieri fatia de cea din biserica si de cea care o vorbescă poporul, pentru că sa ne cunoscem si cu-lu putieni incătu-va cum ne aflămu si incătu progresămu.

Amu insiratu multe acăi, inse amu disu, ca numai le voiu atinge, fiindu ca scopulu este — cum sa amintim, — se destepu atențiunea lectorilor la ceea ce aru fi reu pentru inaintarea nōstra.

A-si doră, că acestea sa le cetăscă mai multi carturari de pre sate pentruca mas'a care se desvălta incetua sa se ferescă de base rele sa nu mai impuseze, de acăstă voiu scrie mai popularu.

In urma te rogu, ca de óre-ce scii, ca nu me tienu intieleptu, că Isopu, poti sa-mi faci ori-ce observări.

Déca 'mi vei face si observarea, ca ocupămu harthia cu de acestea fără vre-unu folosu, me voiu lasă indata a te ocupă cu epistole a căroru semnătura e rece, nu aduce noutăti său cunoscătă si nici o inchinaciu.

Incheiu cu acestea dicendu-ti la revedere. Y.

Projectula

de respunsu la discursul tronului presentat camerei de minoritatea comisiunei insarcinată cu redactarea acestui proiectu. Acăstă minoritate se compune din d Meitani.

Mari'a Ta! Deputati ai naționei, amu venit u din tōte ungh'urile tierei pentru a salută cu respectu si sincera iubire pre suveranul nostru cu ocașia deschiderei sesiunii corporilor legiuitorie.

Asupr'a proiectelor de legi depuse dejă pre biroul camerei, vomu cercetă propunerile facute de guvernul Mariei Tele si vomu otarí ce va fi folositoru tierei si intereselor ei.

Vomu fi totu-déun'a petrunsi de adenc'a respundere ce avem inaintea naționei de nōue creații ce n'aru

cum vrău, suntu amoresatu infricosi. Trebuie se m'aruncu in bratiele sortii. Pe Fanny voiu luă-o in casatorie se sciu ca toti neguigatorii mi voru face unu charivari la uspetiu.

Visitele dlui Scurtu in H. se prelungă din dī in dī. De căte ori ii permitea tempulu totu-déun'a se ducea la parintele Rosiu. Duminec'a venia desu de dimineață si se departă tardiu după cina, iera preste septamâna celu putieni săr'a, lu puté asteptă cu siguritate.

„Dieu, eu chiaru amu unu barbatu, „si dicea Fanny in bucuria nevinovata a animei sele, totu asiá ii venia si amoresului fericit, căruia inca i se imparea ca e aprópe casatorit si se miră, cum de nu e dejă in fapta.

Cându se mira inse unu inamoratu ca nu e casatorit, atunci e p'aci s'abandonă holtei'a si intr'o santa dumineca se si incheiă legatură in dissolubila.

Cându esă tener'a parechia din biserica unu baiatu blasphematu incepă a strigă de odata: „O ce dómna frumosă cu nasu frumosu mare si rosu!“

Atunci Fanny indata 'si acoperi fată'ră rusină densă increduita in pretensiunile-i legali pentru venitoriu si luă libertate p'nu momentu a respiră aeru. — Dlu Scurtu se tredă că dintr'un visu si privindu in giuru neliniștit, repetă: Nasu rosu frumosu? Ce vrea se dica baiatulu acestă cu nasulu lui rosu?“ N. P. P.

permete resursele nōstre generale. Tiéra doresce linisce si odihna pentru a lasă tempu, după ce si-a indeplinitu tōte obligati nile sele, sa se intărăsească basele organisării nōstre.

Amu primitu cu cea mai mare multiamire scirea fericita ca guvernul Mariei Tele are sa ne presinte unu bugetu echilibrat; deficitul de 7 milioane are sa fia redus si acoperit din noi resurse.

Vomu cercetă cu totă luarea aminte bugetulu rectificativu si midilōcele de ecuilibrare ce ni se voru propune; vomu caută sa aparămu tiéra de nōue sarcine, fără inse a desorganiză servitiele indispensabile nici a aduce turburare si complicatiune, unde este trebuintia de urmare pacinica si liniscita a asiedărilor dejă intocmiti.

Nu vomu uită nici odata ca e bine a cheltui unu leu, cându cheltuiul este zadarnica; dara a versă miliōne, cându cheltuielile suntu producătorie. Reductiunile dara suntu bune; dara vomu cugetă adencu asupr'a acestorui impregiurări.

In privintă politicei nōstre esteiori putem sinceru felicită guvernul Mariei Tele pentru urmarea correctă, patriotică si curata națională ce elu a urmatu in evenimentele ce se petrecu in ceea-lalta parte a Dunarei.

Privindu cu atențiune acele evenimente, tiéra este totu-déun'a cu Mari'a Ta in afirmarea viiloru sele simpathii pentru populatiunile crestine. Naționa va fi gata a-Ti dă, Prea Inaltate Dómne, totu sprinținu putinciosu pentru a sustine in impregiurările de fatia demnității națională, si sub drapelul desfășurat, a concurge la stabilirea unei stări de lucruri mai conforme cu interesele generale ale creștinilor.

Positiunea nōstra favorabila ne va permite a continua totu deodata calea reorganizării nōstre interiore, desvoltandu continuu si intarindu cu otarire institutiunile nōstre democratice-liberale.

Nu vomu lipsi si cu acăsta ocașia a Te incredintă din nou, Prea Inaltate Dómne, ca ideile de stabilitate, de ordine, de democratia si libertate au prinsu radacina adencă in inim'a fia-cărui cetățeniu.

Sub asemenea simtieminte, vomu continua a atrage atențiunea tierei in desbaterile nōstre; a lucra pre acestu teren pentru a merită increderea ei; si a arată Europei ca pe marginea Dunarei este unu popor mandru de trecutul seu, dara unu popor pașnicu ce iubescă libertatea fără sguinduri continue, si progresul fără sdruncinări si ccesive.

Sperămu ca ministeriul ne va urmă pre acăsta cale; astfelu armoria va continua intre puterile statului; si vomu fi fericiti a contribu la realizarea aspiratiunile legitime ale tierei.

Sa traiesti Mari'a Ta! Sa traiescă Mari'a Sea Dómna! Sa traiescă scumpă si multu iubită nōstra România!

„Tr. Carp.“

Objectele de auru ale tesaurului dela Petros'a care fuseser furate din Museul național si s'au gasit:

1 Tava de auru, taiata in patru bucăți, cu greutatea cinci oca, 280 dramuri;

1 Urna de auru in forma de cosiuletiu, in diece colturi, impodobită cu granate rosii si albe, ună oca si 72 dramuri;

1 Vasu rotundu de auru totu in forma de cosiuletiu, in optu colturi, impodobită cu granate rosii si albe, ună oca, 355 dramuri;

1 Vasu de auru rotundu, in formă unei farfurii, prin prejuru cu figuri scăsești afară, si in midilocu cu o mica

statue de auru, deslipita de vasu, ună oca 247 dramuri;

1 Colietu de gătu, de auru cu dōue ace, impodobite cu dōue grănată si alte petre 66 dram.

1 Bratiera de auru, in forma de belciugu, cu initiale gotice, 211 dram.

1 Idem multu mai subtire, fără initiale 58 dramuri;

1 Lampa de auru in forma de sioimu, cu capulu ruptu, impodobite cu granate mari rosii si lantisoare de auru aternate la coda, 252 dramuri;

1 Ibisu său pasere mai mica, impodobita cu granate rosii si 5 lantisoare de auru aternate de coda, 190 dramuri;

1 Idem idem cu lantisoare de auru de care suntu aternate căte unu micu margaritaru, 167 dramuri;

1 Graful de auru, impodobită cu mai multe granate rosii, 63 dramuri;

Preste totu 12 piese de auru si in greutate totală de 14 oca, 63 dr.

— Aflămu ca dintre tōte obiectele tesaurului dela Petros'a susu menționate, numai unu sfertu din tav'a cea mare si colietulu nu s'au gasit, de óre-ce după marturisirea furului, aceste dōue obiecte au fostu aruncate de elu pre drumu, ne mai avendu cum sa le ascunda prin haine si pantaloni unde ascunsese celealte obiecte. Sfertul de tava, a disu furulu, l'a aruncat fiindu ca lu sgăriat la unu picioru si nu puté umblă lesne; iera colietulu l'a aruncat fiindu ca lu pușe după mâna si licarindu la felinare, puté fi vediutu de sergenti. Se spera inse ca si aceste dōue obiecte se voru gasi prin zapada său se voru aduce de cei ce le voru fi gasit proimiindu-se o recompensa.

Furulu tesaurului dela Petros'a, in etate de 2½ de ani, blandu, cu figura inteligenta aplicata la reu, si cu dispositiuni de aprobatu, a fostu condusu de politie, in presentă primul procuror si a mai multor persoane, si cu unu sange rece si cinismu sfrunta, a povestit suridiu tōta operatiu furtului ce a comis. Elu a datu unu felu representatiune curioasă, in care a espicat in detaliu tōta operatiunea comiterei crimei; a espicat cum a gaurit cu sfredelu si a taiat cu feresteu scandurile pardoselei din sal'a senatului care e deasupr'a salei Museului; cum s'a servit cu chibrituri spre a vedé déca gaur'a ce a facut in tavanu coresponde alaturi cu cas'a de sticla a tesaurului; cum s'a coborit re funie josu, cum s'a suiat in susu cu obiectele furate si cum le-a ascunsu prin haine si a disparutu prin antreul celu micu din drépt'a al universităției, si apoi a ascunsu obiectele tesaurului intr'unu piano ce avea acasa. Déca circulatia drumului de feru nu era intrerupta de viscolu, elu avé de găndu sa plece cu trenulu a dōu'a dī.

Ce-va mai multu, acestu pungasiu dibaci a avutu curagiul, spre a evita banuelile politiei asupra-i, (fiindu cunoscutu pentru alte furturi) a venit la bibliotecă Universităției in diu'a cându politia caută si se facea instructiunea in localulu museului; ba inca cetea unu romantiu, Mathild'a, si conversandu cu unii din biblioteca aruncă banueli pe cutare si pe cutare teneru!

Furulu Pantazescu eră impiegatu la drumulu de feru si aru fi pututu cu inteligenția sea sa-si castige hrana si sa-si facă viitorul pre calea muncii oneste; vîtiul inse l'a petrunsu cu deseverisire si nu dă speranțe de corectiune. Căci acestu furtu inدرasteniu a mai fostu precedut si de altele, precum acel'a din cas'a dr. Vladescu, unde s'a coborit năpte prin podu in sufragerie, a furat unu ceasornicu si alte obiecte si a fugit pe ferestre.

Descoperirea tesaurului dela Petros'a s'a facutu prin dibaci agentilor si directorului politiei Slavescu, care, după ce a facutu perquisiție la domiciliul furului banuitu Pant-

zescen si a gasit cheia cu care se servise spre a deschide bibliotecă se-natului, precum si cera cu care luase mersura, l-a strimitoratu spre a spune unde suntu obiectele si i-a arestatu chiaru publicatiunea din „Monitoriu“, in urm'a căroru midilociri l-a facut pe furu a marturisí unde ascunsese tesaurulu, adeca in pianulu ce avea acasa.

Astfelui s'a pututu restituí museului natiunalu acestu tesauru atatu de antieci si pretiosu, care acum s'a depusu spre pastrare la cass'a de depuneri si consemnatiiuni. „Pr.“

Varietati.

* * * *Parastasu.* Astazi se va serba in biseric'a nostra din cetate unu parastasu solemnu intru amintirea Marrelui Archieppu si Metropolitu raportatu Andreiu baronu de Siagun'a.

* * * Din cause familiari redactorulu acestei foi a fostu silitu a concrede colaboratorului seu redactarea foiei acum de trei numeri incóce. Acésta nu o amu face cunoscutu déca intemplarea nu aru fi voită că in nrulu trecutu sa scape din vedere, ceea ce lesne se pote intemplă ori si cui, o notitia nouă neplacuta intitulata „Generositatesasésca“ carea dupa sciint'a si cunoscent'a nostra este o esageratiune a stărei faptice a lucrurilor atinse in notitia. La gimnasiulu sasescu de aici pentru ce sa fia o crima déca se institue unu sasu profesoru de limb'a romana, mai alesu déca o scie bine, cum este in casulu de fatia? Caci au fostu romani pâna acum profesorii de limba romana inca nu urmeza ca acésta impregiurare aru fi sanctiunatu vre-unu dreptu istoricu. Lucru de capetenia este propunerea limbei in gimnasiu, carea dupa cete audimur este pusa in mâni forte bune.

* * * *Frigu teribilu.* De dôue dile avemu frigu că in puterea iernei. Eri nöpte a fostu 20° sub nula si adi nöpte déca nu va fi trecutu preste, dara mai putien de 20° nu a fostu

* * * *Telegrafu.* In Riu Vadului districtulu Remnicenlu Valcei (Romania) s'a deschis statuine telegrafica cu servitiu restrinsu, adeca numai diu'a.

* * * „Htzg“ spune ca unu milostivu de omu din tigani'a de la pôrt'a Cisnadiei ia dela ómeni seraci dupa 50 cr. pre trei dile numai căte 15 cr. procente. Dupa 50 cr. s'aru veni dara pre di 5 cr. dupa 1 fl. inse 10 cr. ceea ce pre anu aru face dupa 1 fl. capitalu 36 fl. 50 cr. Dupa norm'a acésta 100 fl. aru aduce pre anu unu venitul curatudo 3650 fl.

* * * Comitetulu Asociatiunei românilor din Brasovu pentru sprinirea invetiacelor la meserii anuncia, ca suntu aflate mai multe locuri in cari potu intrá copii, cari au apelcare a deveni maestri, palarieriu, masariu, cismariu, funariu compactoru. Parinti acestor'a sa se adreseze cu cartea de botezu, cu atestatulu de scola, si ca sciu ceti la susamtitulu comitetu in Brasovu cetate. Nr. 558.

* * * *Espeditiune sciintifica in Sumatra.* — Diuarele olandese anuntia ca o espeditiune sciintifica se organizesa in Oland'a, sub auspiciole societatiei de geografia din Hag'a, cu scopulu de a esplorá mare insula oceanica Sumatra.

Acésta insula, ce are o lungime de 700 chilometre pre o largime de 390, si 6 milion de locuitoru, a fostu forte rucinu esplorata pâna astazi, mai alesu in partea sea independenta unde se afla regatele de Achemu, de Liak si de Battas.

Indigenii de rasa malesa si aprope toti musulmani, suntu de o ferocitate extrema. Espeditiunea olandeser isi propune de a petrunde in interioru pre côte de Vestu, supranumita côte a cinmei din eaus'a mlastinelor sunte pestifere, si de acolo a intrá in

districtele muntose, unde se speră ca se voru gasi strate aurifere si mine de carbune.

* * * *Starea espositiuni dela Filadelfia.* — „Weekly Herald“ contine ceteva detalie interesante asupra stărei actuale a lucrărilor la espositiunea internationala dela Filadelfia. Edificiul principal (Mainbuilding) este aproape terminat; este aproape a se pune parchetele. Sal'a masinelor (Machinery Hall) e gata a primi articolele ce oru sa se espuna in ea. Persoanele admise a visitá horticulturalu hall vorbescu cu admiratiune de arhitectur'a sea si de decoratiunile săle maurescii.

Galeri'a artelor-frumose, care e didita de granitu, nu va fi terminata de cătu in Decembre, dupa cum si agriculturalu Hall. Se occupa a asiedia acoperementului destinat juriului, si pictori au inceputu lucrul la ospitalu si la didirea radicata pentru guvernulu din Washington, anecele companie anglese suntu terminate.

D. Bigler, presedintele comitetului de finantie a centenařului, a depusu unu reportu care constata ca sumele primeite de disulu comitetu se radica astazi la cifra de 7,500,000 dolari (27,500,000 fl.)

* * * *Unu tesauru descoperit.* — De cîndu d. Gillet, locuindu la Thonon, era ocupat u face o sapatura intr'unu câmpu ce poseda lângă satulu Tully din comun'a Thonon. Sapandu a descoperit unu tesauru.

Ieta in ce consista acelu tesauru; o amfora de arama, de unu modelu elegantu, era ingropita intr'o pètra mare camu la unu metru adâncime. Acea amfora era plina cu monede române de arama și argintu: se evaluiéza numerulu loru la mai multu de 2,000.

Sub tipuri destulu de variate, acele monede suntu din tempulu imparatorilor Rodianu celu tineru, Filipu, Galien, Postum, unulu din cei 30 tirani, clausiu II si imperatricea Salonin'a. Mai numerose suntu acele de sub Galien si Postum; data loru variéza dela 238 — 258 dupa Christ. Acestu tesauru pare deci a fi fostu ingropat pre la finea secolului 3.

* * * *Originea cărtilor de jocu.* — Cercetările cele mai recente asigura ca tiéra ce a vîndutu nascendu-se cărtile de jocu este Ind'a; ea este prin urmare leaganulu loru. La 1120 dupa Iisusu Christosu au fostu inventate primele cărti chineze și mai bine imitate dupa cărtile indiane spre a se distrage si amusă femeile imperatorului Stenho. Din orientu acesta foi re-creative venira in Itali'a. Dela Rom'a trecura in Germania, si apoi pretoindenea.

* * * *Venetia móre.* — Venetia móre, vechi'a cetatea a dogiloru, antic'a regina a Adriaticei, nu va mai fi de cătu unu suveniru. Acésta este sinistr'a profetia ce face „Times“ intr'o corespondintia a sea din Itali'a.

Celebrele lagune pre cari sta Venetia constituie o intindere de apa sarata lunga camu de 50 kilometre si lata aproape de 10; ele suntu inchise de partea mărei cu o linia lunga de bancuri de nesipu său dune, traversate de canale prin cari ap'a se suie si se scobora dupa cum e flusu său reflușu.

Cinci din acele canale, Chioggia, Maramore, Lido, St-Erasim si Treporti, formau din timpi imemoriali singurele cai navigabile ce ducu la Venetia. Dara ieta ca de 34 ani s'au lasatu apele nomolose a riului Brent'a sa se scurga in laguna, in locu de a fi conduse directu in mare. De aci resulta:

1º Ca tóte resturile terite de acestu riu s'au depusu său in albi'a sea, său in laguna;

2º Că amestecarea apelor dulci cu cele sareate a produsu acolo, că pretutindene, malaria

Astazi abiá déca cu mare greutate

se pote tinea canalulu Lido, atatu de cunoșcutu pentru romantie, destulu de deschis si destulu de navigabilu pentru a pute admite vaporele companiei peninsula si orientale, si este facilu a se prevedea ca, déca nu se voru decide a face ce-va, canalele nu voru mai pute admite nici-unu vasu. In aceea di clopotulu funebru alu Venetiei va suna definitiv; ea nu va mai fi de cătu unu orasul de interioru, fără industria si fără comerciu, otravita de frigurile intermitente, pâna cându va fi acoperit cu superbele sele palate, de nesipuibile terite de Brent'a. Acestu reu, astazi aproape ne reparabili, s'a produsu in tempulu dominatiunei austriace.

Din tempi imemoriali acestu riu, care se scobora din alpi, si avea gura la Brondolo, la sudu de Chioggia nu departe de a Adigelui, si forte adese debordă preste câmpii, pustiindu caile, cultivatiunile si lasându in urma-i malari'a că consequenta indispensabila. In urm'a unui asemene desastru ce avu locu la 1840, se tineu unu consiliu de ingineri si se decise, spre a evita orice inundatiune ulterioara, de a lasa sa se securga riulu in laguna, tratându-se resistentia consiliului vechiei Veneti'a de prejuditii, de copilaria. Astu-feliu, spre a evita unu reu ce nu se producea de cătu din cându in cându, se crea unulu mai reu, fiindu ca pune astazi in cestiune esistentia orasului si a locuitorilor de ore-ce Brent'a, de căndu s'au despadurit completu muntii, teresce aproape de 4 ori atât'a nesipu de cătu o dijona, ceea ce grăbesce catastrof'a.

* * * *Pacea armata.* — Ce sarcini impune pacea armata poporului Europei? Numerându mai bine, ea impune siépte miliarde de franci. Două milioane 860 mii soldati se afla neconținutu sub arme; in casu de resbelu se potu imediatu radică 8,800,000 ómeni, cari trebuie deci se fia totudin'a gata pentru orice eventualitate, numeru care in cursulu resbelului pote fi urcatu inca cu 4 milioane, adeca la 11,800,000 ómeni. Spre a mantiné in stare buna si susceptibila de actiune acésta masina de resbelu, cele 7 milisarde ajungu pentru momentu numai, dara nici de cum pentru viitoru. Bugetulu resbelului pre 1876 dupa tota probalitatea va mai contine unu sporu camu de o sută milioane. Cu ce rapidiciune o sută milioane nu suntu inghitite prin crearea de noue instrumente de distrugere, de noue construirii de fortaretie, de noue vase chiurasate! Si ce e mai reu e ce nu se pote de locu prevede unde se voru oprî in fine! Rusia cheltuiesce pentru armata si flota 848 milioane; Anglia 632 milioane; Francia, 620 milioane; Germania, 506 milioane; Austro-Ungaria, 262 milioane; iera bugetulu de resbelu a Italiei se urca la 258 milioane.

* * * *Inundatiile din Londra.* — Gasim in jurnalele din Londra lungi detalii asupra debordării Tamisei—anunciata prin telegrafu. Marti, tóte portile caselor cartierului Lambethu, pre tiermulu meridionalu alu riului, erau astupate cu scânduri, pre cari le acoperise cu pamantu si păie.

Cu tóte aceste precautiumi, unu mare numeru din aceste case au fostu cotropite de apa, in unele locuri pâna la alu doilea etajiu.

Ieri pînătiele si rândurile de josu erau inca inundate.

Palatulu lui Lambeth, acestu curiosu edificiu, situat pre marginea Tamisei, intre punctile Westminster si Vauxhall, si care serva de resedintia oficiala arhiepiscopului primatului Engliterei, n'a fostu crutiatu. Ap'a, cu tóte lucrările de aparare, s'a precipitat in curtile interiore, cari suntu acum pline de sfaramaturi de totu feliu.

Turnulu Sollars, unde se conserva vechile inscriptiuni ale prisonierilor eretici, a fostu stricatu. In Belvedere-Boad si in crescentu, magazinile guvernului au auferit multu.

Intre punctile Westminster si Blach-

friars scen'a devastatiunei este ingrozitor. Tóte locuintele putieni solide, sopronele, zidurile de imprejmuire, grilele au fostu duse de curentu. La Chatamu, riulu Medway a inundat usin'a de gazu.

La Bath, mai multu de cătu in a treia parte din case ap'a s'a ridicat pâna la înălțimile etajiu. La Brighton, flusulu a striat cu totu muzeul ornithologic (Bird Museum). Valurile trecu zidulu aquariului si se spargeu de esplanada cu o fortia cum nu s'a mai vedutu. La Worthing, Leofort, Douvres, Sandgate pagubele suntu enorme. In portulu Hythe, doi ómeni s'au inecat. La Bedfort, la Ouse fonderile lui Howard s'au inecat de totu. Mai bine de 600 lucratori se afla fără lueru.

„V. C.“

Nr. 216.

Concursu.

La scol'a confes. gr. or. din Poian'a ppresbiteratulu Mercurei au devenit de nou in vacanta a dôa statuine de invetiatoriu, si spre indeplinirea acelei se deschide concursu pâna la 10 Decembre a. c. st. v. — Dotatiunea acestei statiuni este 300 fl. computata din diu'a intrare in functiune. —

Concurrentii bine voiésca a-si adresă cererile loru instruite cu documentele recerute de lege subsemnatului oficiu in Mercurea. —

Mercurea 20 Novembre 1875.

Oficiul ppresbiteral gr. or. alu Mercurei.

I. Drocu,
(1—3) adm. prot.

Nr. 330 — 1875.

Concursu.

Devenindu vacanta parochia gr. or. de cl. III Offenbaia, protopresbiteratulu Lupsei, amesuratul ordinarii consistoriali dto 6 Nov. 1875. Nr. 3253. B. prin acésta se scrie concursu cu terminulu pâna la 1 Ianuarie 1876.

Cu acésta parochia suntu impreunate urmatorele emolominte:

1. Cas'a parochiale cu supra edificiile economice.

2. Portiunea canonica constatatate din 11 jug. or. II. parte aratore, parte fenatie, si parte pasiunate. —

2. Un'a di de claca, său 40 cr. de unu fumu, — si.

4. Venitele stolari usitate pâna aci. —

Concurrentii voru avé a-si asterne petitiunile loru instruite amesuratul prescriseloru stat. org. la subsemnatul foru, si cari voru fi preeti a produce dela Pre Ven. consistoriu cnesiune spre acésta, pâna la terminalu indicat. —

Oficiul protopresbiteral gr. or. a Lupsei.

Ofenbaia in 21 Novembre 1875.

In contilegere cu comitetulu paroch.

Ioanu Danciu, adm. prot. gr. or. alu Lupsei.

(1—3)

Anunciu literariu!

Togm'a acum a esit u de sub tipariu, si se afla in editiunea in libraria lui Fransciscu Michaelis in Sabiu:

„Stilistica limbei române“

pentru scolele gimnasial, reali, si prerandiali de Iosifu Tempea, preotu si profesorul la Gimnasiulu din Lugosiu.

Pretiulu e 30 cr. v. a.

Ne mai fiindu departe introducerea mersurilor metrice, libraria de mai susu ofera: Aparatul metricu de scola, constatatorul din 12 obiecte, cu pretiu forte estinu de 5 fl. v. a.

Se pote procurá in fine tóte obiectele de instructiune, cărti de scola si alte producute literarie, cu pretiuri estine.

Adres'a pentru epistole: Strad'a macelarilor Nr. 12

1—2